

WIADOMOŚCI O EPOCE

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Określa ramy czasowe i genezę nazwy epoki. Wymienia głównych reprezentantów omawianych kierunków literackich.	Uczeń: Wymienia najważniejsze wydarzenia historyczne decydujące o charakterze epoki. Przyporządkuje dany utwór do określonego kierunku literackiego.	Uczeń: Wymienia głównych przedstawicieli życia artystycznego epoki (zagranicznych i polskich).	-
Poziom umiejętności	Przyporządkuje dany utwór do danej epoki.	Podaje definicję kierunków literackich.	Wymienia przedstawicieli kierunków filozoficznych; Potrafi powiązać motywy i tematy z właściwą epoką.	Wyjaśnia istotę filozofii decydujących o charakterze epoki. Wykazuje związki między filozofią a literaturą i sztuką; Omawia zależności między literaturą różnych epok: (uwzględnia inspiracje, konteksty).

DZIEŁO LITERACKIE

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Zna treść przeczytanych lektur; Zna podstawowe figury stylistyczne (epitet, metafora porównanie).	Uczeń: Zna genezę utworu; Podaje definicje poszczególnych gatunków w odniesieniu do epiki, liryki i dramatu (cechy gatunkowe, typy, charakterystyczne kategorie konieczne do analizy); Zna podstawowe kategorie liryczne (kreaty podmiotu lirycznego, typy liryki, sytuacje liryczne)	Uczeń: Zna wszystkie wymagane w programie figury stylistyczne; Zna podstawowe kategorie liryczne (kreaty podmiotu lirycznego, typy liryki, sytuacje liryczne).	Uczeń: Rozróżnia gatunki charakterystyczne dla danej epoki i twórcy; Funkcjonalnie wykorzystuje najważniejsze cytaty
Poziom umiejętności	Dostrzega podstawowe elementy konstrukcji wiersza; Wskazuje podstawowe środki stylistyczne; Odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych. Omawia elementy świata przedstawionego w tekście (czas, miejsce, akcję, fabułę); Streszcza główne wątki utworu; Charakteryzuje najważniejszych bohaterów.	Rozpoznaje gatunki; Dostrzega ważne dla struktury utworu kategorie liryczne; Zna cechy różnych gatunków literackich Dostrzega najprostsze konteksty interpretacyjne; Dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki; Interpretuje tytuł; Charakteryzuje kompozycję utworu; Ocenia postępowanie bohaterów, wartościuje ich postawę moralną; Znajduje w tekście potrzebne do danego tematu fragmenty; Określa ideę (wymowę) utworu.	Formułuje własne opinie, refleksje o tekście; Umieszcza utwór w kontekstach interpretacyjnych; (np. historycznym, filozoficznym, literackim); Odczytuje tekst na poziomie znaczeń metaforycznych; Określa ideę, przesłanie utworu; Wskazuje elementy świata przedstawionego i określa ich funkcję w utworze; Stosuje cytaty; Rozpoznaje cechy języka, stylu, stylizacji; Uzasadnia związek danego tekstu z kierunkiem artystycznym epoki.	Formułuje trafne wnioski interpretacyjne; Swobodnie posługuje się pojęciami z zakresu poetyki; Określa funkcję środków stylistycznych w utworze; Określa funkcję języka w tekście; Komentuje znaczenie tytułu, motta, incipitu; Analizuje strukturę wiersza w związku z jego treścią; Formułuje wnioski interpretacyjne; Porównuje utwory literackie lub ich fragmenty (dostrzega cechy wspólne i różne). porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich;

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Zna pojęcia znaku i systemu znaków; Rozróżnia znaki werbalne i niewerbalne Zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe; Zna pojęcie błędu i innowacji językowej	Uczeń: Rozpoznaje i nazywa funkcje tekstu; Rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, Rozróżnia pojęcia poprawności i stosowności wypowiedzi	Uczeń: Dostrzega i omawia współczesne zmiany modelu komunikacji językowej	-
Poziom umiejętności	Analizuje i definiuje (w razie potrzeby z pomocą słowników) znaczenia słów; Uzasadnia, że język jest systemem znaków	Ma świadomość różnych funkcji i sposobów interpretacji;		Określa funkcje stylizacji w konkretnej wypowiedzi; Rozpoznaje manipulację językową w tekstach; Objaśnia mechanizm i funkcję ironii w określonym tekście;

TEKST KULTURY (DZIEŁO ARTYSTYCZNE)

ocena	dopuszczający	Dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Zna (przybliżony) czas powstania dzieła (np. obrazu, spektaklu teatralnego lub kinowego, instalacji itp.); Określa przynależność dzieła do epoki;	Uczeń: Zna genezę dzieła; Podaje definicje gatunków dramatycznych Zna cechy różnych typów dramatu lub filmu; Zna elementy strukturalne spektaklu teatralnego lub filmowego;	Uczeń: Zna wyznaczniki dzieła jako tworu sztuki	Uczeń: Rozróżnia gatunki charakterystyczne dla danej epoki i twórcy;
Poziom umiejętności	Omawia elementy świata przedstawionego w spektaklu lub filmie (czas, miejsce, akcję); Streszcza główne wątki dzieła; Charakteryzuje najważniejszych bohaterów	Interpretuje tytuł; Charakteryzuje kompozycję utworu; Ocenia postępowanie bohaterów, wartościuje ich postawę moralną; Znajduje w tekście potrzebne do danego tematu fragmenty; Charakteryzuje strony konfliktów; Ocenia strony konfliktu; Posługuje się terminami z zakresu malarstwa Rozumie funkcję didaskaliów; Określa ideę (wymowę) utworu	Wskazuje elementy świata przedstawionego i określa ich funkcję w utworze; Wskazuje wyznaczniki dramatu zgodne z tendencjami epoki; Stosuje cytaty; Rozpoznaje cechy języka, stylu, stylizacji; Uzasadnia związek danego tekstu z kierunkiem artystycznym;	Określa funkcję tła, (np. przyrody), kostiumu historycznego w dziele; Komentuje zastosowane cytaty; Określa stosunek autora do zawartego w dziele problemu (idei); Określa funkcję utworu w epoce; Wskazuje na podobieństwo motywów w różnych dziełach, w różnych epokach; Wskazuje miejsce dramatu w procesie ewolucyjnym tego rodzaju; Funkcjonalnie wykorzystuje wybrane cytaty; Wyjaśnia funkcje zastosowanej techniki malarskiej w danym dziele

Na ocenę **celujący** uczeń spełnia kryteria jak na ocenę **bardzo dobry**, a ponadto spełnia minimum 2 z następujących kryteriów:

- Napisał pracę na OLIJP, która przeszła pozytywną weryfikację komisji OLIJP (uczeń został zakwalifikowany do etapu rejonowego olimpiady);
- Uzyskał wyróżnienie lub/i został laureatem nagrody w konkursie/ach organizowanym/ych przez instytucję/e pozaszkolną/e;
- Napisał samodzielną pracę o wybitnych walorach językowych i/lub poznawczych z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki (także literacką);
- Wziął czynny udział (jego praca i zaangażowanie zostały dostrzeżone) w projekcie organizowanym przez szkołę lub inną instytucję (edukacyjną, kulturalną, samorządową itp.), którego zakres tematyczny dotyczy szeroko rozumianej humanistyki;
- Systematycznie bierze udział w życiu kulturalnym Krakowa lub miejscowości, w której mieszka

WIADOMOŚCI O EPOCE

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Określa ramy czasowe i genezę nazwy epoki. Wymienia głównych reprezentantów omawianych kierunków literackich.	Uczeń: Wymienia najważniejsze wydarzenia historyczne decydujące o charakterze epoki. Przyporządkuje dany utwór do określonego kierunku literackiego.	Uczeń: Wymienia głównych przedstawicieli życia artystycznego epoki (zagranicznych i polskich) .	-
Poziom umiejętności	Przyporządkuje dany utwór do danej epoki.	Podaje definicję kierunków literackich.	Wymienia przedstawicieli kierunków filozoficznych; Potrafi powiązać motywy i tematy z właściwą epoką.	Wyjaśnia istotę filozofii decydujących o charakterze epoki. Wykazuje związki między filozofią a literaturą i sztuką; Omawia zależności między literaturą różnych epok (uwzględnia inspiracje, konteksty).

DZIEŁO LITERACKIE

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	Uczeń: Zna treść przeczytanych lektur; Zna podstawowe figury stylistyczne (epitet, metafora porównanie).	Uczeń: Zna genezę utworu; Podaje definicje poszczególnych gatunków w odniesieniu do epiki, liryki i dramatu (cechy gatunkowe, typy, charakterystyczne kategorie konieczne do analizy); Zna podstawowe kategorie liryczne (kreacje podmiotu lirycznego, typy liryki, sytuacje liryczne)	Uczeń: Zna wszystkie wymagane w programie figury stylistyczne; Zna podstawowe kategorie liryczne (kreacje podmiotu lirycznego, typy liryki, sytuacje liryczne).	Uczeń: Rozróżnia gatunki charakterystyczne dla danej epoki i twórcy; Funkcjonalnie wykorzystuje najważniejsze cytaty:
Poziom umiejętności	Dostrzega podstawowe elementy konstrukcji	Rozpoznaje gatunki; Dostrzega ważne dla struktury	Formułuje własne opinie, refleksje o tekście;	Formułuje trafne wnioski interpretacyjne;

	<p>wiersza; Wskazuje podstawowe środki stylistyczne; Odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych. Omawia elementy świata przedstawionego w tekście (czas, miejsce, akcję, fabułę); Streszcza główne wątki utworu; Charakteryzuje najważniejszych bohaterów.</p>	<p>utworu kategorii liryczne; Zna cechy różnych gatunków literackich Dostrzega najprostsze konteksty interpretacyjne; Dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki; Interpretuje tytuł; Charakteryzuje kompozycję utworu; Ocenia postępowanie bohaterów, wartościuje ich postawę moralną; Znajduje w tekście potrzebne do danego tematu fragmenty; Określa ideę (wymowę) utworu.</p>	<p>Umieszcza utwór w kontekstach interpretacyjnych; (np. historycznym, filozoficznym, literackim); Odczytuje tekst na poziomie znaczeń metaforycznych; Określa ideę, przesłanie utworu; Wskazuje elementy świata przedstawionego i określa ich funkcję w utworze; Stosuje cytaty; Rozpoznaje cechy języka, stylu, stylizacji; Uzasadnia związek danego tekstu z kierunkiem artystycznym epoki.</p>	<p>Swobodnie posługuje się pojęciami z zakresu poetyki; Określa funkcje środków stylistycznych w utworze; Określa funkcję języka w tekście; Komentuje znaczenie tytułu, motta, incipitu; Analizuje strukturę wiersza w związku z jego treścią; Formułuje wnioski interpretacyjne; Porównuje utwory literackie lub ich fragmenty (dostrzega cechy wspólne i różne). porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich; Porównuje tekst linearny i hipertekst</p>
--	--	---	--	---

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA

ocena	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry
Poziom wiadomości	<p>Uczeń: Zna pojęcia znaku i systemu znaków; Rozróżnia znaki werbalne i niewerbalne Zna pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe; Zna pojęcie błędu i innowacji językowej</p>	<p>Uczeń: Rozpoznaje i nazywa funkcje tekstu; Rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, Rozróżnia pojęcia poprawności i stosowności wypowiedzi</p>	<p>Uczeń: Dostrzega i omawia współczesne zmiany modelu komunikacji językowej</p>	-
Poziom umiejętności	<p>Analizuje i definiuje (w razie potrzeby</p>	<p>Ma świadomość różnych funkcji i sposobów interpretacji;</p>	<p>Rozpoznaje w czytanych tekstach oraz wypowiedziach mówionych rodzaje</p>	<p>Określa funkcje stylizacji w konkretnej wypowiedzi;</p>

	<p>z pomocą słowników) znaczenia słów; Uzasadnia, że język jest systemem znaków; wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym; Dokonuje jego logicznego streszczenia; Dostrzega związek języka z wartościami Rozróżnia na wybranych przykładach funkcje języka – poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworze nie wypowiedzi i stosowa nie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej);</p>	<p>Wskazuje w czytanych tekstach i analizuje przykłady odmian terytorialnych, środowiskowych i zawodowych polszczyzny; rozpoznaje w czytanych tekstach oraz wypowiedziach mówionych stylizację rozpoznaje pytania podchwytliwe i sugerujące odpowiedź; Rozumie, że język podlega wartościowaniu; Rozpoznaje mechanizmy nowomowy charakterystyczne dla systemów totalitarnych Dostrzega związek języka z obrazem świata; Rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka polskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich; Podaje cechy różnych stylów funkcjonalnych języka polskiego (potoczny, artystyczny, naukowy, urzędowy, publicystyczny)</p>	<p>stylizacji rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych; Odróżnia słownictwo neutralne od emocjonalnego i wartościującego, oficjalne od swobodnego; Rozpoznaje w wypowiedzi ironię; Analizując teksty dawne, dostrzega różnice językowe wynikające ze zmian historycznych; Rozumie, że język jest narzędziem wartościowania, a także źródłem poznania wartości; Omawia na wybranych przykładach funkcje języka – poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworze nie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej);</p>	<p>Rozpoznaje manipulację językową w tekstach; Objaśnia mechanizm i funkcję ironii w określonym tekście; Sytuuje polszczyznę na tle innych języków używanych w Europie; Podaje funkcje różnych stylów funkcjonalnych języka polskiego (potoczny, artystyczny, naukowy, urzędowy, publicystyczny)</p>
--	---	---	--	---

TEKST KULTURY (DZIEŁO ARTYSTYCZNE)

ocena	dopuszczający	Dostateczny	dobry	bardzo dobry
<p>Poziom wiadomości</p>	<p>Uczeń: Zna (przybliżony) czas powstania dzieła (np. obrazu, spektaklu teatralnego lub kinowego, instalacji itp.); Określa przynależność dzieła do epoki;</p>	<p>Uczeń: Zna genezę dzieła; Podaje definicje gatunków dramatycznych Zna cechy różnych typów dramatu / filmu; Zna elementy strukturalne spektaklu teatralnego lub filmowego;</p>	<p>Uczeń: Zna wyznaczniki dzieła jako tworu sztuki</p>	<p>Uczeń: Rozróżnia gatunki charakterystyczne dla danej epoki i twórcy;</p>

<p>Poziom umiejętności</p>	<p>Omawia elementy świata przedstawionego w spektaklu lub filmie (czas, miejsce, akcję); Streszcza główne wątki dzieła; Charakteryzuje najważniejszych bohaterów:</p>	<p>Interpretuje tytuł; Charakteryzuje kompozycję utworu; Ocenia postępowanie bohaterów, wartościuje ich postawę moralną; Znajduje w tekście potrzebne do danego tematu fragmenty; Charakteryzuje i ocenia strony konfliktów; Posługuje się terminami z zakresu malarstwa Rozumie funkcję didaskaliów; Określa ideę (wymowę) utworu</p>	<p>Wskazuje elementy świata przedstawionego i określa ich funkcję w utworze; Wskazuje wyznaczniki dramatu zgodne z tendencjami epoki; Stosuje cytaty; Rozpoznaje cechy języka, stylu, stylizacji; Uzasadnia związek danego tekstu z kierunkiem artystycznym; Dostrzega w czytanych utworach: parodię, parafrazę i trawestację, wskazuje ich wzorce tekstowe</p>	<p>Określa funkcję tła, (np. przyrody), kostiumu hist. w dziele; Komentuje zastosowane cytaty; Określa stosunek autora do zawartego w dziele problemu (idei); Określa funkcję utworu w epoce; Wskazuje na podobieństwo motywów w różnych dziełach, w różnych epokach; Wskazuje miejsce dramatu w procesie ewolucyjnym tego rodzaju; Funkcjonalnie wykorzystuje wybrane cytaty: Wyjaśnia funkcje zastosowanej techniki malarskiej w dziele; Konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi</p>
--------------------------------	---	--	---	---

Na ocenę celujący uczeń spełnia kryteria jak na ocenę bardzo dobry, a ponadto spełnia minimum 2 z następujących kryteriów:

- Napisał pracę na OLiJP, która przeszła pozytywną weryfikację komisji OLiJP (uczeń został zakwalifikowany do etapu rejonowego olimpiady);
- Uzyskał wyróżnienie lub/i został laureatem nagrody w konkursie/ach organizowanym/ych przez instytucję/e pozaszkolną/e;
- Napisał samodzielną pracę o wybitnych walorach językowych i/lub poznawczych z dziedziny szeroko rozumianej humanistyki (także literacką);
- Wziął czynny udział (jego praca i zaangażowanie zostały dostrzeżone) w projekcie organizowanym przez szkołę lub inną instytucję (edukacyjną, kulturalną, samorządową itp.), którego zakres tematyczny dotyczy szeroko rozumianej humanistyki;
- Systematycznie bierze udział w życiu kulturalnym Krakowa lub miejscowości, w której mieszka.